

УДК 338.28:341

Манченко Я.В.¹, Антонюк К.І.²

¹студ. гр. БТЕЗ-1911 НУ «Запорізька політехніка»

²д-р. екон. наук, проф. НУ «Запорізька політехніка»

СТАРТАП ЯК КЛЮЧОВА СКЛАДОВА ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ

Стартапи відіграють важливу роль у сучасних економічних процесах, сприяючи технологічному прогресу, створенню робочих місць і підвищенню конкурентоспроможності національних економік. Вони є важливим інструментом структурної модернізації ринку, оскільки генерують інноваційні продукти, послуги та бізнес-моделі [1], що здатні трансформувати традиційні галузі та формувати нові економічні сегменти.

Однією з ключових характеристик стартапів є їхня висока адаптивність до динамічних змін у глобальному бізнес-середовищі. Гнучкість організаційної структури та здатність швидко масштабуватися забезпечують їм конкурентні переваги, дозволяючи ефективно реагувати на виклики ринку та впроваджувати технологічні нововведення. Важливим чинником сталого розвитку стартапів є залучення венчурного капіталу [2], що сприяє активному залученню інвестицій та інтеграції в міжнародні бізнес-мережі.

Сформовані стартап-екосистеми виступають ключовими елементами сприятливого середовища для розвитку підприємницьких ініціатив. Вони об'єднують наукові установи, акселератори, венчурні фонди, державні програми підтримки та міжнародні інвесторські платформи, створюючи комплексні механізми підтримки інноваційного підприємництва [3]. Синергія

цих компонентів забезпечує формування сприятливих умов для розвитку стартапів та сприяє їх інтеграції у глобальні економічні процеси.

Фінансове забезпечення є одним із визначальних факторів ефективної діяльності стартапів. Первинні джерела фінансування включають власний капітал засновників, венчурні інвестиції, краудфандинг та грантову підтримку з боку державних і міжнародних організацій. Раціональне управління фінансовими ресурсами та стратегічне планування капіталовкладень відіграють важливу роль у забезпеченні довготривалої стійкості стартапів та їхньому поступовому масштабуванні. Юридичні та регуляторні аспекти є невід'ємною складовою процесу становлення стартапів. Вибір відповідної організаційно-правової форми, дотримання норм корпоративного управління та захист інтелектуальної власності є ключовими умовами їхньої стабільної діяльності [4]. Зокрема, належний рівень правового регулювання сприяє мінімізації бізнес-ризиків та підвищенню інвестиційної привабливості стартап-проектів.

Розвиток стартапів супроводжується низкою системних проблем, що обмежують потенціал інноваційного підприємництва [3]. Критичним викликом є обмежений доступ до фінансування, зокрема на ранніх етапах розвитку стартапів. Високі ризики та невизначеність майбутніх прибутків ускладнюють залучення венчурного капіталу, що може обмежувати можливості масштабування та інтеграції у міжнародні ринки. Важливим бар'єром є також регуляторні обмеження, зокрема складні процедури реєстрації, податкове навантаження та недосконалі механізми захисту інтелектуальної власності, які можуть змушувати підприємців шукати сприятливіші юрисдикції. Значна частина стартапів стикається з браком підприємницьких компетенцій, що ускладнює стратегічне планування, ефективне управління ресурсами та адаптацію до ринкових умов. Водночас розвиток стартап-екосистеми можливий за рахунок розширення інструментів фінансування, спрощення регуляторних процедур та вдосконалення програм підприємницької освіти.

Міжнародний досвід свідчить, що розвинені стартап-екосистеми значною мірою впливають на економічний розвиток держави, сприяючи зростанню ВВП [4], розвитку високотехнологічних секторів та залученню іноземних інвестицій. Державна політика відіграє важливу роль у створенні сприятливого інституційного середовища для стартапів, забезпечуючи підтримку у вигляді податкових стимулів, фінансових грантів та спеціальних регуляторних механізмів, що сприяють формуванню сприятливого клімату для розвитку підприємницької ініціативи.

Отже, стартапи є важливими драйверами економічного зростання, що забезпечують прискорений розвиток інноваційного підприємництва та трансформацію традиційних ринків. Їхній успішний розвиток залежить від

інтегрованої підтримки з боку державних інституцій, венчурних інвесторів і міжнародних партнерів. Формування сприятливого середовища для діяльності стартапів сприятиме не лише їхньому сталому функціонуванню, а й загальному економічному розвитку країни в умовах глобалізованої економіки. Формування сприятливого середовища для стартапів потребує комплексних заходів, спрямованих на усунення інституційних бар'єрів, стимулювання інвестиційної активності та інтеграцію інноваційних рішень у бізнес-процеси, що є ключовими факторами забезпечення довгострокового економічного зростання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Peltoniemi M. Cluster, Value network and business ecosystem: knowledge and innovation approach. Organisations, innovation and complexity: new perspectives on the knowledge economy: papers of the conference (Manchester, September 9–10). Manchester : Nexsus, 2004. 9 p.
2. Ковальова А.Ю. Підходи до створення успішного стартапу: світовий досвід [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://confcontact.com/2014_02_meshko/37_Kovalyova.htm (дата звернення: 15.03.2025).
3. Кравченко М. О., Газарян Є. А. Особливості формування екосистеми стартапів в Україні. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2019. Вип. 5 (22). С. 90–97. – Режим доступу : http://www.easterneuropeebm.in.ua/journal/22_2019/13.pdf (дата звернення: 15.03.2025).
4. Циган Р. М., Солодков Д. Є., Циган К. А. Адаптована комплексна методика оцінки стартап-екосистеми України. Ефективна економіка. 2019. № 5. – Режим доступу : DOI: 10.32702/2307-2105-2019.5.38 (дата звернення: 15.03.2025).